

18

CONVOCAATION (e)

Wednesday the 25th August 2021, 10:30 AM

COVOCATION ADDRESS

by

Smt. P. Lalithakumari

Writer, popularly known as VOLGA

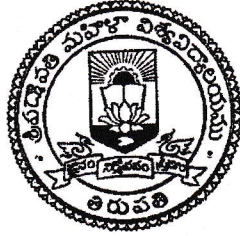
SRI PADMAVATI MAHILA VISVAIDYALAM
(WOMEN'S UNIVERSITY, since 1983)
Accredited with 'A' Grade by the NAAC
Tirupati, India

SRI PADMAVATI MAHILA VISVAIDYALAYAM

(WOMENS'S UNIVERSITY since 1983)

TIRUPATI

ANDHRA PRADESH

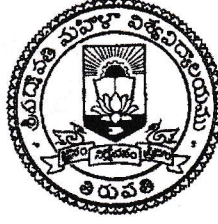
EIGHTEENTH CONVOCATION

CONVOCATION ADDRESS

By

Smt. LALITHA KUMARI POPURI (VOLGA)

25-08-2021 at 10.30 a.m. in the
Indira Priyadarshini Auditorium, SPMVV

His Excellency the Governor of Andhra Pradesh and
Chancellor of Sri Padmavati Mahila Visvavidyalayam, Tirupati
SRI BISWA BHUSAN HARICHANDAN, Honourable Minister
of Education, Andhra Pradesh **Dr. SRI AUDIMULAPU SURESH**,
Vice Chancellor **Prof. DUVVURU JAMUNA**, Honourable
Members of the Executive Council and Academic Senate, Rector,
Registrar, Deans, Faculty Members, Staff, Students, Scholars,
Ladies and Gentlemen My Heartful Greetings to All !

ప్రసంగ పాఠం

శ్రీ పద్మావతి మహిళా విశ్వవిద్యాలయం 18వ స్నాతకోత్సవ సందర్భంలో నన్ను ముఖ్య అతిథిగా పిలిచినందుకు ముందుగా అందరికీ ధన్యవాదాలు. ఈ సమయంలో, ఈ గంభీరమైన, అందమైన, ఆనందమయమైన సభలో ప్రసంగించటానికి నాకు కలిగిన అవకాశం అపురూపమైంది. ఎంతో మంది అధ్యాపకులు, మేధావులు, యువతరానికి ప్రతినిధులైన విద్యార్థినులు ఉన్న ఈ సభలో మహిళాభ్యుదయం గురించి, మహిళల సాధికారత గురించి నా ఆలోచనలు పంచుకుంటాను.

ముందుగా ఆధునిక కాలంలో స్త్రీ విద్యకు తొలిబీజం నాటిన తొలి ఉపాధ్యాయిని సావిత్రిబాయి పూలేను ఒక్కసారి స్మరించుకుందాం. అన్ని వర్గాలకూ, వర్గాలకూ చెందిన ఆడపిల్లలకు విద్య అవసరమని గ్రహించి, తాను జ్యోతిబా పూలే వద్ద చదువు నేర్చి, ఆ విద్యను అందరికీ అందించిన మహానుభావురాలు. ఆ పని చేసినందుకు ఆ కాలంలో ఆమెకు సత్కారాలు, సన్మానాలు దొరకలేదు. ముళ్ళూ, రాళ్ళూ, అవాంతరాలు, అవమానాలు ఎదురయ్యాయి. ఐనా ఆమె తన పట్టుదలను వీడలేదు. సావిత్రిబాయికి స్త్రీ విద్య పట్ల ఉన్న అంకితభావం వల్లే ఈ రోజు ఇక్కడున్న మహిళలందరం విద్యావంతులం కాగలిగాము. ఆ తొలి విద్యావేత్తకూ, విద్యాదాతకు జోహార్లు అర్పించుకుందాం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు, రాజ్యలక్ష్మి ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ గారు, లక్ష్మి బాయమ్మ, దుర్గాబాయి దేశ్ ముఖ్ మొదలైన ఎందరో స్త్రీ విద్య కోసం కృషిచేసి అత్యున్నత ప్రమాణాలు కలిగిన ఎన్నో సంస్థలను స్థాపించారు. వారందరి వల్లా మనం ఈ రోజు ఇక్కడున్నాం. వారందరినీ ఒకసారి తలుచుకుని నమస్కరించుకుందాం.

అదే మార్గంలో స్త్రీలకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయం ఉంటే ఉన్నత విద్యావకాశాలు మరింత వేగంగా అందుబాటులోకి వస్తాయని తలచి ఈ పద్మావతి మహిళా విశ్వవిద్యాలయాన్ని నెలకొల్పారు ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి ఎన్.టి. రామారావుగారు. ఆయనకు మహిళల పట్ల ఉన్న అభిమానానికి ధన్యవాదాలు చెప్పుకుందాం.

ఇంతమంది కృషి చేసిన విద్యారంగం స్త్రీలకు ఎంతో ముఖ్యమైనదని వేరుగా చెప్పనవసరం లేదు. కొన్ని యుగాలపాటు విద్యకు దూరంగా ఉన్నారు స్త్రీలు. విద్యకే కాదు విద్య లేకపోవటం వల్ల వివిధ రంగాలకు దూరమయ్యారు. అందువల్ల స్త్రీలేకాదు మొత్తం సమాజమే నష్టపోయింది. సామాజికాభివృద్ధి క్రమంలో స్త్రీలను భాగస్వాములు కానీయకుండా చేయటంతో మన సమాజ అభివృద్ధి మొన్నమొన్నటి వరకూ ఒంటికాలిమీది నడక అయింది. అభివృద్ధి ఇంకా ఆలస్యమైంది. ఇప్పుడు కూడా పరిస్థితి మెరుగుపడవలసే ఉంది. పాఠశాలలు, కళాశాలలు, విశ్వవిద్యాలయాలు పెరుగుతున్నా, వాటిలో స్త్రీల సంఖ్య గణనీయంగానే ఉందని అనిపిస్తున్నా గణాంకాలు చూస్తే మన మనసులు భారమవుతూనే ఉన్నాయి. ఎందుకు ఇంకా స్త్రీలలో నిరక్షరాస్యత ఉంది? ఎందుకు పాఠశాల స్థాయిలోనే అనేక మంది బాలికలు విద్యకు దూరమవుతున్నారు? అనే ప్రశ్నలకు సమాధానం వెతకవలసే ఉంది. బహుశ ఈ విశ్వవిద్యాలయంలో పరిశోధన చేసే మానవ శాస్త్రాల విద్యార్థినులకు ఆ సమాధానాలు దొరకవచ్చు.

స్త్రీ విద్య గానీ, ఉద్యోగావకాశాలు గానీ, హక్కులుగానీ ఎవరో దయతలచి ఇచ్చిన వరాలు కాదు. కొన్ని వందల సంవత్సరాలపాటు స్త్రీల మనసులలో అణచివేయబడిన ఆరాటాలు, కోరికలు, జ్ఞానతృప్తి 19వ శతాబ్దంలో బయటపడ్డాయి. ఎంతోమంది స్త్రీలు అనేక రూపాలలో తమ అణచివేతను, సమాజంలో తమకున్న రెండవస్థానాన్ని ప్రశ్నించి ధిక్కరించారు. గడచిన రెండు శతాబ్దాలలో స్త్రీలు చేసిన సాహసాలు, నిర్మించిన ఉద్యమాలు, తొలిసారి అడుగుపెట్టి చూపిన సృజనాత్మక ప్రావీణ్యాలూ, అభివృద్ధి చేసిన వివిధ రంగాలూ ఎన్నో ఉన్నాయి. ఆ తొలి సంవత్సరాలలో స్త్రీలు చూపిన ధైర్యాన్ని, త్యాగాన్ని మనం ఎన్నడూ మరిచిపోకూడదు. మొదటిసారి సమాజమంతా అడ్డుగా నిలచినప్పటికీ చదువు కోసం, అక్షరజ్ఞానం సంపాదించి తమలోని జ్ఞానజ్యోతిని వెలిగించుకోవాలని తహతహలాడుతూ చదువుకోసం గడపదాటిన సామాన్య స్త్రీలు, మొదటిగా వితంతు వివాహాలు చేసుకునే సాహసం చేసి సంఘ సంస్కరణకు శ్రీకారం చుట్టిన స్త్రీలు, స్వతంత్ర పోరాటంలోకి దూకి, కుటుంబాల కంటే సామాజిక ఉద్యమాలే మాకు విలువైనవని చాటిన స్త్రీలు, మొదటి తరంలో డాక్టర్లుగా, సైంటిస్టులుగా, కళాకారులుగా తమ మేధస్సును, ప్రతిభను లోకానికి

హితం చేకూర్చటం కోసం వినియోగించిన స్త్రీలను తలుచుకోండి. ఎందుకంటే వారు వేసిన బాటలలోనే, వారు పెంచిన తోటలలోనే మనం సురక్షితంగా నడవగలుగుతున్నాం.

నిజం. మర్చిపోకండి. స్త్రీలు తమ రక్త మాంసాలతో ఈ ఆంధ్రదేశ చరిత్రను నిర్మించారు. స్త్రీల చొరవ, క్రియాశీల భాగస్వామ్యం లేకపోతే ఈ నూటయాభైపైగా గడిచిన సంవత్సరాల చరిత్ర మరొక విధంగా ఉండేది. మనం చాలాసార్లు, దాదాపు అన్నిసార్లు స్త్రీలను బాధితులుగానే చూస్తాం. స్త్రీలు బాధలు పడేవారిగా, పురుషులు వారిని విముక్తం చేసే సంస్కర్తలుగా, నాయకులుగా చరిత్రలో చిత్రించబడటం సర్వసాధారణమైంది. సామాజిక మార్పులో స్త్రీల నాయకత్వం చాలావరకూ మరుగున పడవేశారు. అందువల్ల స్త్రీలకు తమదైన చరిత్ర లేకుండా పోయింది. మనం అంటే మీరు, ఈ తరం స్త్రీలు ఆ లోపాన్ని సరిదిద్దాలి. ఈ విషయం మీకు అర్థం కావటానికి ఒక చిన్న ఉదాహరణ చెబుతాను. ఆంధ్రదేశంలో తొలి వితంతు వివాహం 1881 వ సంవత్సరం డిసెంబర్ 11వ తేదీన రాజమండ్రిలో జరిగింది. ఆ వివాహం చేసుకున్న స్త్రీ ఎంతో సాహసం చేసింది. సమాజపు కట్టుబాట్లను ఎదిరించింది. అర్ధరాత్రి ఇల్లు ఒదిలి రాజమండ్రిలో వీరేశలింగం పంతులు గారి ఇంటికి కొన్ని మైళ్ళు నడిచి, మరికొంత దూరం బండిలో ప్రయాణం చేసి వచ్చింది. సమాజం తనను ఆదరించదనీ, వెలి వేస్తుందని, తను ఎంతో అభద్రతను ఎదుర్కోవాలనీ ఆ అమ్మాయికి తెలుసు. తెలిసీ తన జీవితాన్ని కొత్తగా నిర్మించుకోటానికీ, తనవంటి స్త్రీలకు ఒక కొత్త మార్గం చూపటానికీ ఆమె ఆ సాహసం చేసింది. కానీ ఆ అమ్మాయి పేరు మనలో ఎంతమందికి తెలుసు? చరిత్ర పుస్తకాలలో ఎక్కడైనా ఆమె పేరు కనపడుతుందా? ఆమె ప్రస్తావన వస్తుందా? చరిత్ర రచనలో స్త్రీల దృష్టికోణం ఉన్నట్లయితే సంఘ సంస్కర్తల జాబితాలో ఆమె పేరు ప్రముఖంగా ఉండేది కదా!

ఐనప్పటికీ మనం స్త్రీల చరిత్రను తిరిగి రాయగలుగుతాం. “ఆధునిక స్త్రీ చరిత్రను పునర్నిర్మిస్తుంది” అన్న గురజాడ మాటను నిజం చేయగలుగుతాం. చరిత్రను తవ్వి తీసి, పరిశోధనలు చేసి స్త్రీ విద్యను ఒక ఉద్యమంలా ప్రచారం చేసిన భండారు అచ్చమాంబ, ఓరుగంటి సుందరీ రత్నమాంబ, కొటికలపూడి సీతమ్మ, పులుగుర్తి లక్ష్మీ నరసమాంబల కార్యదీక్షను, జీవితాలను తెలుసుకోవాలి. స్త్రీలు మహిళా సంఘాలను 1901 నుంచే ఎంత

పట్టుదలతో నిర్మించుకున్నారంటే, స్త్రీ విద్యను ఎంత ముమ్మరంగా ప్రచారం చేశారంటే 1911, ఏప్రిల్ 15వ తారీకున హిందూ పత్రిక ఇలా రాసింది. “స్త్రీ విద్య ఇంకా హీనస్థాయిలో ఉన్నప్పటికీ వేగంగా వృద్ధి చెందుతున్నది. 1881లో బాలికల పాఠశాలలు 67, వాటిలో పిల్లలు 2569 మంది ఉండగా, 1908 నాటికి పాఠశాలల సంఖ్య 329 కి పిల్లల సంఖ్య 17,091 కి పెరిగాయి. స్త్రీలే సంపాదకులుగా, ప్రచురణ కర్తలుగా ఉండే తెలుగు పత్రికలు మూడు నాలుగున్నాయి. ఉత్తర సర్కార్లలోని ముఖ్య కేంద్రాలన్నిటిలో మహిళా సంఘాలున్నాయి. వాటిలో స్త్రీలు పెద్ద సంఖ్యలో సమావేశమై ఉపన్యాసాలు, సంగీత కచేరీలు మొదలైనవి నిర్వహిస్తున్నారు. అప్పుడప్పుడూ సాంఘిక సమస్యలు కూడా చర్చించబడతాయి. కొన్నిచోట్ల స్త్రీలు తామే బాలికల పాఠశాలలు ప్రారంభించి మామూలు చదువుతోపాటు సంగీతమూ, దర్జీపనీ వగైరా నేర్పుతున్నారు. స్త్రీ విద్య, ప్రాచీన భారతదేశపు స్త్రీలు, కుటుంబ ఆర్థిక వ్యవహారాలు, గృహ పరిశుభ్రత మొదలైన విషయాల మీద స్త్రీలే ఉపన్యాసాలిచ్చే మహిళా సభలు జరుగుతున్నాయి. తెలుగు వనిత ఉపన్యాసాల మీదా, సభల మీదా, ఊరేగింపుల మీదా గాఢమైన అభిలాష పెంచుకుంది. పాత భావాలనూ, అలవాట్లనూ, సంప్రదాయాలనూ విసర్జించడానికి ఇప్పుడూమె మరింత సంసిద్ధంగా ఉంది గనుక, అనతి కాలంలోనే సమాజం బలమైన మార్పుకు లోనుగావడం తథ్యం.” హిందూ పత్రిక 1911లో రాసిన మాటలను 2021 లో మనం పోల్చిచూసుకుంటే సమాజంలో వచ్చిన మార్పులకు స్త్రీల భాగస్వామ్యం ఎంత కీలకంగా పనిచేసిందో మనకు సులభంగానే అర్థమవుతుంది.

స్వతంత్రోద్యమంలో స్త్రీలు భాగం కాకపోయివున్నట్లయితే మనమింకా ఆలస్యంగా స్వతంత్రులమయ్యేవాళ్ళం అన్నంతగా స్త్రీలు స్వతంత్రం కోసం పోరాడారు. సరోజినీదేవి, దుర్గాబాయి దేశ్ముఖ్, పొణకా కనకమ్మ, ఉన్నవలక్ష్మీబాయి, ఆచంట రుక్మిణి ఇలా నాయకురాళ్ళ పేర్లు చెప్పటానికే సమయం చాలదు. పేరు తెలియని సామాన్య మహిళలెందరో లారీదెబ్బలుతిన్నారు. జైలు జీవితాలు గడిపారు. వారి త్యాగాల ఫలితమే స్వతంత్ర భారతదేశం. ఆ స్త్రీల గురించి, వారి జీవితాల గురించి, స్వతంత్రోద్యమంలో వారి అనుభవాల గురించి, ఇంటా, బయటా వారెదుర్కొన్న వివక్ష గురించి ఎంతో పరిశోధన జరగవలసివుంది. స్వతంత్రం సిద్ధించిన తర్వాత కూడా మహిళలు తన పని ముగిసిందని ఇళ్ళకే పరిమితమవలేదు.

తమకున్న పరిమిత అవకాశాలను పది విధాలుగా వినియోగించుకోవాలనే చూశారు. ముఖ్యంగా విద్యా రంగంలోకి విద్యార్థినులుగా, ఉపాధ్యాయులుగా ప్రవేశించారు. శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాలలో ప్రవేశం కోసం తహతహలాడారు. అక్కడ స్త్రీలు ఎదుర్కొన్న అవరోధాలు చరిత్రకు ఎక్కవలసే ఉన్నది.

రాజ్యాంగం రూపొందింది. దానిని రూపొందించిన రాజ్యాంగ సభలో ఆంధ్రదేశానికి చెందిన దుర్గాబాయి దేశ్‌ముఖ్, కేరళకు చెందిన దాక్షాయణీ వేలాయుధన్ ఉన్నారు. రాజ్యాంగ రచనలో స్త్రీలకు కూడా భాగస్వామ్యం ఉన్నదనీ, డా॥ అంబేద్కర్ స్త్రీల హక్కుల పట్ల అత్యంత శ్రద్ధ గలిగిన నాయకుడనీ మనం గ్రహించాలి. అందువల్లనే రాజ్యాంగంలోని ప్రాథమిక హక్కులలో అతి ప్రధానమైన, ఎంతో కీలకమైన, ఎంతో విస్తృతంగా వ్యాఖ్యానించగలిగిన హక్కు ఆర్టికల్ 15. కుల, మత, లింగ వివక్షలకు స్వతంత్ర భారతదేశంలో చోటు లేదని చెప్పే అతి ముఖ్యమైన హక్కు. ఈ హక్కుని అర్థం చేసుకుని, తమ జీ వి తా ల క్ అ అన్వయించుకుని, ఆ “వివక్ష” అన్న పదానికున్న పూర్తి అర్థాన్ని విస్తృతంగా వ్యాఖ్యానించుకోవలసిన అవసరం స్త్రీలందరికీ ఉంది. ఆ బాధ్యతను భుజాలమీద మోయవలసిన కర్తవ్యం విద్యాధికులైన యువతులమీద మరింతగా ఉంది.

రాజ్యాంగంలో రాసుకోగానే లింగ వివక్ష సమాజంలోంచి పోదు. వివక్షను అనుభవిస్తున్నవారే దానిని తొలగించి సమానత్వాన్ని పరిపూర్ణంగా అనుభవించగలిగిన పరిస్థితులను సృష్టించుకోవాలి. 1960 వ దశాబ్దం వచ్చేసరికే ఈ విషయం స్త్రీలకు అర్థమైంది. రాజ్యాంగం తమకు అందించిన హక్కులకూ, సమాజంలో అమలులో ఉన్న పితృస్వామ్య సంప్రదాయ భావాలకు, కట్టుబాట్లకు మధ్యనున్న దూరాన్ని స్త్రీలు గమనించారు. తాము చేతులు ముడుచుకు కూర్చుంటే సిద్ధాన్నంవలే హక్కులు తమ ముందు ప్రత్యక్షం కావని గ్రహించారు. సమాజంలో తమ స్థానమేమిటో, స్థాయి యేమిటో, తమకున్న ప్రతిపత్తి, హోదాలు ఏమిటో వాస్తవంగా, పరిశోధన ద్వారా, గణాంకాల పరిశీలన ద్వారా గ్రహించేందుకు మహిళలు పూనుకున్నారు. ఆ ప్రయత్నంలో స్త్రీలకు ఎన్నో భ్రమలు తొలగి తమ వాస్తవ స్థితిగతుల గురించి సత్యాలు తెలిశాయి. వారు తెలుసుకున్న ఆ సాంఘిక

వాస్తవదృశ్యంలో స్త్రీల జనాభా తగ్గి పోవటమూ, ఆయుఃప్రమాణాలలో, మరణాలలో స్త్రీ పురుషుల మధ్య ఉన్న తేడా, కుటుంబంలో స్త్రీల మీద హింస జరిగే తీరు, వరకట్న మరణాలు, ఆడ పిల్లలను చంపటం, గర్భం శిశువులు ఆడపిల్లలయితే జరుగుతున్న గర్భస్రావాల, లైంగిక హింస, పోషకాహారలోపం, వేతనాలలో వ్యత్యాసాలు ఇవన్నీ స్వాతంత్ర్యం వచ్చినా పెరుగుతున్నాయే గాని తరగటం లేదని స్త్రీలకు తెలిసివచ్చింది. ఇవన్నీ లేకుండా పోవాలంటే తమ జోక్యం తప్పనిసరి అనే గ్రహింపు వచ్చిన స్త్రీలు ఎంతో ఆందోళన చేసి, ఉద్యమాలు నిర్మించి కొత్త చట్టాలను సాధించుకున్నారు. ఉన్న చట్టాలను మరింత పదునుగా మార్చుకున్నారు. మహిళలపై జరిగే అత్యాచారాల నిరోధక చట్టం మొదటిసారి 70వ దశాబ్దంలో సవరించబడి, ఇంకా ఎంతో మారుతోంది. నిర్భయ చట్టం, దిశ చట్టాల వరకూ అన్నీ స్త్రీల ఆందోళన ఉద్యమ ఫలితాలే. అలాగే వరకట్న నిరోధ చట్టంలో ఎన్నో మార్పులు జరిగాయి. అసలు వరకట్న హింసను ఒక కుటుంబ విషయంగా చూసే దృష్టి మారి దానినొక నేరంగా చూడటం, క్రిమినల్ లాసెక్షన్ 498-ఎని సవరించి మానసికంగా హింసించటం కూడా క్రూరత్వంలోకే వస్తుందని నిర్ధారించటం ఇవన్నీ స్త్రీలు వాదించి సాధించుకున్న విజయాలే! అలాగే అత్యంత క్రూరమైన, హేయమైన లింగ నిర్ధారణ పరీక్షలను గురించి విమెన్ సైంటిస్ట్స్ అసోసియేషన్తో సహా దేశంలోని పలు మహిళా సంఘాలు ఆందోళన చేసి లింగ నిర్ధారణ పరీక్షలను నిరోధించే చట్టాన్ని సాధించారు. ఇలా ఎన్నో సాధించుకుంటున్నా జీవితాలలో సమానత్వం అనుభవించటం ఇంకా కష్టంగానే ఉంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జరిగిన సారా వ్యతిరేకోద్యమం గ్రామీణ మహిళలు తమ చొరవతో నిర్మించిన ఉద్యమం. తమ కుటుంబాలలో శాంతి సౌఖ్యాల కోసం, తమ పిల్లలకు ఆరోగ్యవంతమైన జీవితంకోసం గ్రామీణ దళిత మహిళలు ఒక్కటై నిలిచిన ఉద్యమం అది. స్త్రీలు అప్పుడు కూడా విజయం సాధించారు. కానీ ఎప్పటికప్పుడు స్త్రీలు సాధించిన విజయాలనూ, హక్కులనూ, సమానత్వాన్ని అపహరిస్తూనే ఉంది పితృస్వామ్య సమాజం. దానితో నిరంతరం తలపడాల్సిందే. తలపడుతూనే ఉన్నారు స్త్రీలు. అలా సాధించుకున్నదే పనిచేసే చోట లైంగిక వేధింపులను నిరోధించే చట్టం. ఇవన్నీ దేశీయమైన చట్టాలైతే అంతర్జాతీయంగా స్త్రీలపై వివక్షా నిర్మూలన ఒప్పందం ఉన్నది.

యునైటెడ్ నేషన్స్ లో రూపొందిన ఈ ఒప్పంద పత్రంపై ప్రపంచదేశాలలో 981 దేశాలు సంతకం చేశాయి.

స్త్రీలపై వివక్ష ఎన్ని రకాలుగా ఉంటుందో, ఎక్కడెక్కడ స్త్రీలకు ప్రత్యేక సదుపాయాలు, రక్షణలు ఏర్పాటు చేయాలో ఈ ఒప్పందం చాలా వివరంగా పేర్కొన్నది. మన రాజ్యాంగము, ఈ ఒప్పందమూ ఈ రెండింటిని మనం నిద్రలోనూ, మెలకువలోనూ మరచిపోకూడదు.

విద్యావంతులైన మీరందరూ రాజ్యాంగ ప్రాధాన్యతను గుర్తించి గౌరవిస్తారని ఆశిస్తాను. మీరు రాజ్యాంగాన్ని మీకు సంబంధంలేని మీకు తటస్థపడని ఒక పుస్తకంగా రాజ్యాంగాన్ని భావించకండి. రాజ్యాంగ నిపుణులకు, న్యాయమూర్తులకు, న్యాయవాదులకు సంబంధించిన విషయంగా రాజ్యాంగాన్ని వదిలివేయకండి. మనందరి నిత్య జీవిత వ్యవహారాలలో అత్యవసరంగా భాగం కావలసిన ఒక జీవనాధార వనరుగా రాజ్యాంగాన్ని చూడటం నేర్చుకోండి. అన్ని సామాజిక వనరులలో తమకు భాగం ఉందని స్త్రీలు గుర్తిస్తున్నారు. ఆ భాగాన్ని మనకు అందించగల సాధనం రాజ్యాంగం. అది మనందరం రూపొందించుకున్న ఒక ఉమ్మడి వనరు. అందరికీ చెందుతుంది. రాజ్యాంగాన్నీ, రాజ్యాంగ ప్రాధాన్యతనూ అర్థం చేసుకుని మన జీవితాలకూ, సమాజానికీ అన్వయించుకోవటం వల్లనే మనం వివక్షను తొలగించుకుని సమానత్వాన్ని సాధించుకోగలుగుతాం. సమాన అవకాశాలను పొందగలుగుతాం. మీరు ఈ పనిని మీ కోసమే కాదు, మీ విద్యనుంచి ప్రయోజనం పొందవలసిన సమాజం కోసం కూడా చేసి తీరాలి. ముగింపులో మరొకసారి విద్య గురించి, ప్రస్తుతం విద్య యొక్క తీరుతెన్నుల గురించి అందరం ఆలోచించాల్సిన విషయాలను ప్రస్తావించాలనిపిస్తున్నది. ప్రస్తుతం శాస్త్ర సాంకేతిక విద్యలకే అత్యధిక ప్రాధాన్యాన్ని మనందరం ఇస్తున్నామనిపిస్తున్నది. నిస్సందేహంగా వైజ్ఞానిక శాస్త్రాల అభివృద్ధి సమాజాన్ని ముందుకు నడిపిస్తుంది. అభివృద్ధి పథంవైపు తీసుకువెళ్తుంది. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం లేనిది వర్తమాన సమాజంలో మనం అడుగు కూడా వెయ్యలేము. ఆ రెండు రంగాల ప్రాముఖ్యత ఎవరూ కాదనలేనిది. కానీ సాంఘిక శాస్త్రాల, మానవ శాస్త్రాల విలువ అమూల్యమైనదని మనం మర్చిపోకూడదు. ముఖ్యంగా చరిత్ర, సాహిత్యం, కళల విలువ లెక్క గట్టలేనిది. మన గత చరిత్ర లేకపోతే వర్తమానానికి భవిష్యత్తు లేదు. మన గతమే మన వర్తమానాన్ని నిర్దేశిస్తుంది.

అలాంటి చరిత్ర ఈ మధ్య విశ్వవిద్యాలయాలనుంచి అదృశ్యమవుతున్న తీరు విషాదకరం. సాహిత్యం మనకు సంస్కారాన్ని అందిస్తుంది. అనేక జీవితానుభవాలను వడకట్టి తీసిన అమృతతుల్యమైన రసాయనం సాహిత్యం. సాహిత్యాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయటమంటే మానవజాతి ఆత్మను నిర్లక్ష్యం చేయటమే. అదృష్టవశాత్తు సాహిత్యం విశ్వవిద్యాలయాలలో ఉచితమైన స్థానాన్ని పొందగలుగుతోంది. సాహిత్యం, కళలు మానవులందరి హృదయాలనూ మనుషుల జీవితాలలోని కష్టసుఖాలపట్ల స్పందనను కలుగజేస్తాయి. ఆ స్పందన లేకపోయినట్లయితే మనం చదివినది ఏ చదువైనా అది సార్థకంకాదు. చదువుకు అర్థం తోటి మానవులపట్ల మనలో స్నేహం, ప్రేమ, సహనం కలిగించటమే. ఆ పనిని సాహిత్యం చేయగలిగినట్లుగా మరొకటి చేయలేదు. ఇక సాంఘిక శాస్త్రాల విషయానికి వస్తే సమాజాన్ని అనేక విధాలుగా అర్థం చేసుకోగల శక్తిని ఇస్తాయి. ఈ శాస్త్రాల పరిచయం లేకపోతే, కనీసంగానైనా ఈ శాస్త్రాల గురించిన అవగాహన లేకపోతే సామాజిక, రాజకీయ, ఆర్థిక విషయాలను అవగాహన చేసుకోవటం కష్టమవుతుంది. అలాగే విజ్ఞానశాస్త్ర పరిచయం బొత్తిగా లేనట్లయితే శాస్త్రీయ దృక్పథం(Scientific Outlook) అలవడదు. దీనిని అర్థంచేసుకున్నట్లయితే మనకు Interdisciplinary Studies యొక్క ప్రాధాన్యం అర్థమవుతుంది. విశ్వవిద్యాలయ స్థాయిలో ఈ Interdisciplinary విధానం ఉంటే విద్యార్థులకు చాలా మేలు జరుగుతుందని నా భావన. సైన్సు విద్యార్థులు చరిత్ర, సాహిత్యం, సామాజిక శాస్త్రాలపట్ల అవగాహన కనీసంగానైనా కలిగివుంటే తమ విద్యను సమాజ శ్రేయస్సు కోసం మరింత బాగా వినియోగించగలుగుతారు. సాంఘిక శాస్త్ర విద్యార్థులకు శాస్త్రీయదృక్పథం ఉన్నప్పుడు తమ తమ రంగాలలో సమర్థవంతంగా పనిచేయగలుగుతారు. సమస్యలను పరిష్కరించగలుగుతారు. విశ్వవిద్యాలయాలు కొన్ని ఇప్పటికే ఈ దోవలో నడుస్తున్నాయి. మన రాష్ట్రమూ ఆ మార్గాన్ని ఎంచుకుంటే బాగుంటుందని ఆశిస్తున్నాను. అలాగే మన విద్యా లక్ష్యం గురించిన స్పష్టత కూడా విద్యార్థులకు అవసరం, విశ్వవిద్యాలయాల్లో జరిగే పరిశోధనలు అవి ఏ శాఖలోనైనా సమాజానికి అన్వయించుకోవటాన్ని నేర్పుతాయి. అన్వయించటం నేర్చుకోవటంవల్ల సామాజిక మార్పులను విద్యార్థులు వేగవంతం చేయగలుగుతారు. ఆ పరిశోధనారంగంలో శ్రీ పద్మావతి మహిళా విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థినులు అగ్రశ్రేణిలో నిలవాలని కోరుతున్నాను.

చదువులో మనం ముందుకు వెళ్తున్నప్పుడు మన మూలాలను మనం మరిచిపోకూడదు. చదువు మనల్ని మనవారి నుంచీ, మన ప్రాంతం నుంచీ, దేశం నుంచి పరాయివారిగా చేయకూడదు. మనం మరింతగా మన మూలాలను, కుదుళ్ళనూ ప్రేమించి, వాటికి మరింత బలం సమకూర్చే నేర్పుని చదువు మనకు అందివ్వగలగాలి. విద్యార్థినిలు ఈ విషయాన్ని మనసులలో నిలుపుకోవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అదే విద్యకు అసలైన ప్రయోజనం. విద్య మనకు ఉపాధిని కల్పిస్తుంది. ఉద్యోగావకాశాలను కల్పిస్తుంది. మెరుగైన జీవనోపాధులను చూపుతుంది. ఇది విద్యకున్న ఒక కోణం. ఈ కోణం చాలా ముఖ్యం. కానీ ఇది మాత్రమే విద్య కాదు. విద్య సమాజం గురించిన ఎన్నో విషయాలను మన ఎరుకలోనికి తెస్తుంది. మానవ సంబంధాలను మెరుగుపరుస్తుంది. తోటి మానవులతో వ్యవహరించవలసిన తీరును బోధిస్తుంది. ఇది విద్యకున్న మరొక అత్యున్నత కర్తవ్యం. దీనిని మనం గ్రహించలేకపోతే నిజమైన విద్యావంతులం కాలేమని అనిపిస్తుంది. ఇంకొకటి విశ్వవిద్యాలయంలో మీరందరూ గ్రహించేది విద్యకు ముగింపు అంటూ ఉండదనీ, నిరంతరం విద్యార్థులుగా వుంటూ, నేర్చుకుంటూ ఉండాలని. ఆ జ్ఞానతృప్తిను మీ అందరిలో శ్రీ పద్మావతి మహిళా విశ్వవిద్యాలయ ప్రాంగణం, అధ్యాపకులు, అధ్యాపకేతర సిబ్బంది, తోటి విద్యార్థినులు పుష్పలంగా కలిగించారని నేను నమ్ముతున్నాను. ఒక తరం విద్యార్థినులను మంచి పౌరులుగా, జ్ఞానతృప్తి గలిగిన పౌరులుగా మలచినందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను.

చివరిగా ఈ స్నాతకోత్సవ సందర్భంలో నన్ను ఆహ్వానించి గౌరవించినందుకు విశ్వవిద్యాలయ అధ్యక్ష, ఉపాధ్యక్షులకు నా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. అందరికీ వినప్ర నమస్సులు.